

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยสังเคราะห์สัจจะอธิษฐานวันวิสาขบูชาเรื่อง สัจจะอธิษฐาน : ปณิธานทำความดีร่วมกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์สัจจะอธิษฐานที่ประชาชนชาวไทยส่งถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่บ้านพิษณุโลก ให้ทราบว่ามีสัจจะอธิษฐานในประเด็นใดบ้าง ตรงกับธรรมะข้อใด และแสดงถึงปณิธานในการปฏิบัติธรรมของคนไทยในด้านใด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการต่อไปจากบุคคลสาขาวิชาชีพต่างๆ และ 3) เพื่อนำผลการสังเคราะห์ไปกำหนดแนวทาง และ/หรือ นโยบายส่งเสริมให้คนไทยสนใจ ตั้งใจปฏิบัติธรรม เพื่อเพิ่มคุณธรรมจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมสันติภาพในสังคม และมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มี 3 กลุ่ม กลุ่มแรกคือบัตรสัจจะอธิษฐานและข้อความสัจจะอธิษฐานที่ผู้ตั้งสัจจะอธิษฐานส่งผ่านสื่อต่าง ๆ ถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่บ้านพิษณุโลก และทางศูนย์คุณธรรมนำส่งมาให้ผู้วิจัยจำนวน 357,227 บัตร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสังเคราะห์สัจจะอธิษฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นบัตรสัจจะอธิษฐานและข้อความสัจจะอธิษฐานที่ส่งเข้ามาถึงศูนย์คุณธรรม ณ วันที่ 22 มิถุนายน 2548 รวมจำนวนผู้ส่ง 283,096 คน เท่านั้น ไม่รวมสัจจะอธิษฐานที่มีผู้ส่งเข้ามาถึงศูนย์คุณธรรม หลังจากวันที่ 22 มิถุนายน 2548 อีกจำนวน 74,131 บัตร กล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างบัตรสัจจะอธิษฐานเป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 79.25 ของประชากร ซึ่งน่าจะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

ประชากรกลุ่มที่สองคือ ประชากรผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและจัดการความรู้ ศูนย์คุณธรรม เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานจากทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร และคนไทยที่ร่วมกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน

กลุ่มตัวอย่างสำหรับประชากรผู้ให้ข้อมูลได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์แบบลึก ประกอบด้วยผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม และผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและจัดการความรู้ของศูนย์คุณธรรม ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานจาก 10 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียน 2) กลุ่มนักศึกษา 3) กลุ่ม

ข้าราชการ 4) กลุ่มครู 5) กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ 6) กลุ่มพนักงานบริษัท 7) กลุ่มพ่อค้า/แม่ค้า 8) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน 9) กลุ่มพระภิกษุ และ 10) กลุ่มผู้ต้องขัง การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มหน่วยงานจากรายชื่อหน่วยงานที่มาขอรับบัตรสัจจะอธิษฐานจากศูนย์คุณธรรม แล้วติดต่อหน่วยงานเชิญสมาชิกในหน่วยงานแต่ละสาขาวิชาชีพมาร่วมสนทนากลุ่ม ยกเว้น กลุ่มลูกจ้างและกลุ่มพ่อค้า/แม่ค้า ซึ่งเป็นการเลือกอย่างเจาะจงโดยผู้วิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ให้ได้สมาชิกร่วมสนทนากลุ่มที่มีความหลากหลายทั้งระดับอายุ เพศ และที่ทำงาน รวมจำนวนบุคคลในกลุ่มตัวอย่างสำหรับสนทนากลุ่ม 10 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน รวม 100 คน ในวันดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา มีผู้มาเข้าร่วมสนทนารวม 86 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างเสนอในภาคผนวก ก. และภาคผนวก ข.

ประชากรกลุ่มที่สาม ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานของศูนย์คุณธรรม เป็นรายงานการประชุม นิตยสารตี-เดี่ยว เอกสารโครงการ

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เนื้อหา มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ข้อมูลสำหรับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย ตัวแปรลักษณะของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน ประเภทของข้อความสัจจะอธิษฐาน และประเภทคุณธรรมของข้อความสัจจะอธิษฐาน มีรายละเอียดของตัวแปรแต่ละประเภทดังนี้

1. ตัวแปรลักษณะของผู้ตั้งสัจจะอธิษฐาน

ตัวแปรลักษณะของผู้ตั้งสัจจะอธิษฐานเป็นตัวแปรที่ใช้ในการจัดประเภทของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อำเภอที่อยู่ จังหวัด และสถานภาพของผู้ตั้งสัจจะอธิษฐาน ตัวแปรนี้ได้จากข้อความที่ผู้ตั้งสัจจะอธิษฐานกรอกลงในบัตรสัจจะอธิษฐาน

2. ประเภทของข้อความสัจจะอธิษฐานจำแนกตามสัจจะและพฤติกรรม

ตัวแปรประเภทของข้อความสัจจะอธิษฐานเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาว่าข้อความสัจจะอธิษฐานที่ประชาชนชาวไทยส่งมาเป็นข้อความประเภทใด แบ่งออกไป 3 ประเภท คือ 1) ข้อความสัจจะอธิษฐาน 2) ความเป็นความปรารถนา ความอยาก สิ่งที่ย้อนวนขอ และความหวัง และ 3) ความเป็นความรู้ความเชื่อ และในแต่ละข้อความสัจจะอธิษฐาน ยังมีการจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ รวม 10 ด้าน คือ 1) ด้านจริยธรรม

2) ด้านประชาธิปไตย 3) ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข 4) ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและการบริโภค 5) ด้านครอบครัว 6) ด้านการทำงาน 7) ด้านความเป็นพลเมืองดี 8) ด้านการเรียนรู้ 9) ด้านเศรษฐกิจ และ 10) ด้านอื่น ๆ

3. ประเภทคุณธรรมของข้อความสัจจะอธิษฐาน

ตัวแปรคุณธรรมของข้อความสัจจะอธิษฐานเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาว่าข้อความสัจจะอธิษฐานที่ประชาชนชาวไทยส่งมาสอดคล้องกับคุณธรรมในข้อใด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) คุณธรรมของพระเจ้าอยู่หัว และ 2) คุณธรรมตามศีล 8 ดังนี้

คุณธรรมของพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วยคุณธรรม 15 ด้านคือ 1) ความขยันหมั่นเพียร 2) ความอดทน 3) ความสามารถพึ่งตนเอง 4) การมีวินัย 5) ฉันทะ ความศรัทธา 6) สัจจะ 7) ความรับผิดชอบ/ความสำนึกในหน้าที่ 8) ความกตัญญู 9) ความมีสติ 10) ความรอบคอบ 11) ความตั้งใจให้ดี 12) ความเมตตา 13) ความปรารถนาดีต่อกัน 14) ความเอื้อเฟื้อ ความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอารัดเอาเปรียบ 15) ความอะลุ่มอล่วย ถ้อยทีถ้อยอาศัย

คุณธรรมตามศีล 8 ประกอบด้วย 1) เว้นจากการฆ่าสัตว์ 2) เว้นจากการลักทรัพย์ 3) เว้นจากการประพฤติดูผิดในกาม 4) เว้นจากการพูดปด 5) เว้นจากการเสพยาเสพติด ไม่ดื่มสุรา ของมึนเมา 6) เว้นจากการรับประทานอาหารส่วนเกินโดยรสชาติ โดยเวลา 7) เว้นจากการฟุ้งเฟ้อ ขบถอง ที่เป็นการบำรุงบำเรอร่างกายส่วนเกิน 8) เว้นจากการนั่งนอนที่สูงใหญ่เกินไป เกิน ดีเกิน

ข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร จากการสัมภาษณ์แบบลึก และจากการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนา ประกอบด้วย ข้อมูลสองส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานของศูนย์คุณธรรม ความเป็นมา ความคาดหวังเกี่ยวกับกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานของผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม และผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและจัดการความรู้ ศูนย์คุณธรรม ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ในประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานรวม 5 ประเด็นคือ 1) สภาพการรับรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน 2) ความสำเร็จของกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน 3) ทัศนคติต่อกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน 4) แนวทางการดำเนินงานต่อเนื่องกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน และ 5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชุด คือ 1) คู่มือลงรหัสข้อมูลจากบัตรสัจจะอธิษฐาน 2) ประเด็นและแนวคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน และ

3) ประเด็นและแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์แบบลึกจากผู้อำนวยการและผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย และจัดการความรู้ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. คู่มือลงรหัสข้อมูลจากบัตรสัจจะอธิษฐาน เป็นรายการระบุรหัสตัวแปร และรายละเอียดค่า (value) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ได้จากบัตรสัจจะอธิษฐาน ได้แก่ ตัวแปรเพศ อำเภอที่อยู่ จังหวัด สถานภาพของผู้ตั้งสัจจะอธิษฐาน และประเภทข้อความสัจจะอธิษฐานจำแนกตามสัจจะและประเภทคุณธรรม

2. แนวคำถามสำหรับการจัดสนทนากลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน เป็นแบบเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นใช้สำหรับจัดสนทนากลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมสัจจะอธิษฐานจำนวน 10 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียน กลุ่มนักศึกษา กลุ่มครู กลุ่มข้าราชการ กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่มพ่อค้า/แม่ค้า กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มพระภิกษุ และกลุ่มผู้ต้องขัง ใน 5 ประเด็นหลักคือ 1) สภาพการรับรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน 2) ความสำเร็จของกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน 3) ทศนะต่อกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน 4) แนวทางการดำเนินงานต่อเนื่องกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน และ 5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสัจจะอธิษฐาน

3. ประเด็นและแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์ผู้อำนวยการและผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย และจัดการความรู้ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม เป็นแบบเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและจัดการความรู้ใน 9 ประเด็นหลัก คือ 1) ภารกิจหลักของศูนย์คุณธรรม 2) แนวคิดแรกเริ่มของกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน 3) การวางแผนโครงการสัจจะอธิษฐาน 4) ลักษณะและการให้การสนับสนุนของศูนย์คุณธรรม 5) คุณวุฒิของบุคลากรของศูนย์คุณธรรม 6) รูปแบบบัตรสัจจะอธิษฐาน 7) ความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์คุณธรรม 8) การประเมินติดตามโครงการ และ 9) ปัญหาและอุปสรรคของโครงการสัจจะอธิษฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด ผู้วิจัยนำเสนอไว้ในภาคผนวก ค.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัตรสัจจะอธิษฐาน การสัมภาษณ์แบบลึก และการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนา มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัตรสัจจะอธิษฐาน

ศูนย์คุณธรรมแจกจ่ายและรับคืนบัตรสัจจะอธิษฐานระหว่างวันที่ 22 พฤษภาคม 2548 ถึง 22 มิถุนายน 2548 โดยจัดส่งให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ สถานศึกษา และองค์กรรัฐบาล องค์กรเอกชน และวัด ทางศูนย์คุณธรรมทยอยส่งบัตรสัจจะอธิษฐานให้ผู้วิจัยเป็นระยะ ๆ รวม 4 ครั้ง รวมจำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานทั้งหมดจากผู้ส่ง 283,096 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25 ของจำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ศูนย์คุณธรรมได้รับทั้งหมดจากผู้ส่ง 357,227 คน

จากการประสานงานกับศูนย์คุณธรรม ผู้วิจัยสรุปจำนวนและร้อยละของบัตรสัจจะอธิษฐานจำแนกตามหน่วยงานและช่วงเวลาที่ได้รับกลับคืน ได้ผลสรุปว่าจำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ได้รับกลับคืนสูงสุด คือบัตรสัจจะอธิษฐานที่ได้รับคืนจากกรมราชทัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 16.80 (28,536 จาก 170,000 บัตร) รองลงไปคือสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.58 (134,547 จาก 990,450 บัตร) ส่วนองค์กรภาครัฐ เอกชน และวัด คิดเป็นร้อยละ 7.05 (120,013 จาก 1,701,660 บัตร) ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนและร้อยละของบัตรสัจจะอธิษฐานจำแนกตามหน่วยงานและช่วงเวลาที่ได้รับกลับคืน

	จำนวน (ร้อยละ) ของบัตรสัจจะอธิษฐาน จำแนกตามหน่วยงาน			รวม
	สถานศึกษา	กรมราชทัณฑ์	องค์กรรัฐ เอกชน และวัด	
1. จำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ศูนย์คุณธรรม แจกจ่าย	990,450	170,000	1,701,660	2,862,110
2. จำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ได้รับนับถึงวันที่ 31 พ.ค. 2548	32,245 (3.26)	19,589 (11.52)	10,710 (0.63)	62,444 (2.18)
3. จำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ได้รับช่วงวันที่ 1 ถึงวันที่ 22 มิ.ย. 2548	89,423 (9.03)	8,947 (5.26)	109,303 (6.42)	207,773 (7.26)
4. จำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่หน่วยงานอื่นจัดทำขึ้นเอง นับถึงวันที่ 22 มิ.ย. 2548	12,879 (1.30)	-	-	12,879 (0.45)
5. รวมจำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ได้รับถึง ณ วันที่ 22 มิ.ย. 2548	134,547(13.58)	28,536 (16.80)	120,013 (7.05)	283,096 (9.89)
6. จำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ได้รับช่วงวันที่ 23 ถึงวันที่ 30 มิ.ย. 2548	ไม่มีข้อมูล			74,131 (2.59)
7. รวมจำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานทั้งหมดที่ได้รับนับถึง วันที่ 30 มิ.ย. 2548	ไม่มีข้อมูล			357,227 (12.48)

หมายเหตุ : ร้อยละคำนวณจากจำนวนบัตรสัจจะอธิษฐานที่ศูนย์คุณธรรมแจกจ่าย

2. การสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนา

ผู้วิจัยได้จัดการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนาในวันอาทิตย์ที่ 19 มิถุนายน 2548 ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 9 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียน กลุ่มนักศึกษา กลุ่มข้าราชการ กลุ่มครู กลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่มพนักบริษัท กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มพ่อค้า/แม่ค้า กลุ่มลูกจ้าง กลุ่ม พระภิกษุ และจัดการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนาสำหรับกลุ่มผู้ต้องขังในวันศุกร์ที่ 17 มิถุนายน 2548 ในการดำเนินการครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดทีมดำเนินงานสัมภาษณ์แบบ

จัดกลุ่มสนทนารวม 5 คณะ แต่ละคณะประกอบด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา 1 คน ผู้จัดบันทึก 1 คน และผู้ประสานงานอำนวยความสะดวก 1 คน รวมทั้งหมด 15 คน ทุกคนเป็นนิสิตบัณฑิตศึกษาของภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ผู้ดำเนินการสนทนา เป็นนิสิตดุษฎีบัณฑิตทุกกลุ่ม ดังรายชื่อในภาคผนวก ง.

เพื่อให้การดำเนินงานสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนาทุกกลุ่มมีมาตรฐานเป็นแบบเดียวกัน ผู้วิจัยได้นัดหมายประชุมซักซ้อมความเข้าใจของคณะผู้ดำเนินงานสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนา และจัดการฝึกอบรมทบทวนความรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มสนทนา มีเอกสารประกอบการประชุม ดังเสนอในภาคผนวก จ.

หลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนา ผู้วิจัยเทปบันทึกเสียงมาถอดเทป จัดพิมพ์เป็นเอกสารบันทึกภาคสนาม (field note) เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์คุณธรรม

ผู้วิจัยได้นัดหมายและขอเข้าสัมภาษณ์ผู้อำนวยการและผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและจัดการความรู้ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) ในวันจันทร์ที่ 4 กรกฎาคม 2548 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม บ้านพิษณุโลก โดยได้บันทึกเสียง รวมทั้งจัดบันทึกขณะสัมภาษณ์ และนำสาระจากการสัมภาษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แยกเป็น 2 ส่วน คือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัจจะอธิษฐาน มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การสร้างไฟล์ข้อมูล

เนื่องจากบัตรสัจจะอธิษฐานมีจำนวนสูงมากถึง 283,096 บัตร ผู้วิจัยจึงกระจ่ายงานการลงรหัสข้อมูลที่ได้จากบัตรสัจจะอธิษฐาน โดยผู้ช่วยลงรหัสข้อมูลจำนวนมากถึง 104 คน การเลือกคณะทำงาน ผู้ช่วยลงรหัสข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีวุฒิปริญญาตรี หรือ กำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบกับการเสนอแนะจากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกไว้ก่อน ให้ได้ผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังกล่าว ได้จำนวนผู้ช่วยลงรหัสข้อมูล 104 คน เป็นนิสิต 85 คนจากคณะครุศาสตร์ คณะจิตวิทยา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ และเป็นครูอาจารย์ จากโรงเรียน วัดเขียนเขต ปทุมธานี และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา และ

กรุงเทพมหานคร จำนวน 19 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก ฉ. คณะทำงานลงรหัสข้อมูลจากบัตรสัจจะอธิษฐาน รับผิดชอบ 3 ประเภทคือ 1) ทำหน้าที่แยกประเภทบัตร และให้รหัสหมายเลขบัตรสัจจะอธิษฐาน 2) ทำหน้าที่แยกประเภทของข้อความในสัจจะอธิษฐาน และประเภทคุณธรรมของข้อความสัจจะอธิษฐาน และ 3) ทำหน้าที่ลงรหัส และพิมพ์รหัสตัวแปรตามคู่มือลงรหัสบัตรสัจจะอธิษฐาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกให้คณะทำงานทุกคนลงรหัสและสร้างไฟล์ข้อมูลให้เป็นแบบเดียวกัน จากนั้นคณะทำงานแต่ละคนจัดลงรหัสสัจจะอธิษฐานแยกประเภทตามลักษณะพฤติกรรมจากข้อความสัจจะอธิษฐานเป็น 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจริยธรรม 2) ด้านประชาธิปไตย 3) ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณประโยชน์ 4) ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและการบริโภค 5) ด้านครอบครัว 6) ด้านการทำงาน 7) ด้านความเป็นพลเมืองดี 8) ด้านการเรียนรู้ 9) ด้านเศรษฐกิจ และ 10) ด้านอื่น ๆ รวมทั้งลงรหัสและพิมพ์รหัสตัวแปรลงในไฟล์ข้อมูลต้นแบบที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ทุกคน

1.2 การตรวจสอบไฟล์ข้อมูล

ผู้วิจัยสุ่มตรวจสอบการลงรหัสไฟล์ข้อมูลที่คณะทำงานลงรหัส และพิมพ์รหัสตัวแปรจัดส่งมาให้ ผลการตรวจสอบพบว่าไม่มีข้อผิดพลาดที่ต้องแก้ไขประมาณร้อยละ 4

1.3 การเชื่อมต่อไฟล์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS คำสั่ง merge file ทำการเชื่อมต่อไฟล์ข้อมูลที่ได้จากบัตรสัจจะอธิษฐานทั้งหมดเป็นไฟล์เดียว และใช้คำสั่ง aggregate เพื่อนับรวมยอดบัตรสัจจะอธิษฐานตรวจสอบกับจำนวนบัตรที่ได้รับจริง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากบัตรสัจจะอธิษฐาน

1.4.1 ผู้วิจัยศึกษาข้อความสัจจะอธิษฐานและคัดเลือกข้อความที่มีลักษณะโดดเด่นในแต่ละด้านมาใช้ประกอบการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งคัดเลือกบัตรสัจจะอธิษฐานที่ผู้ส่งบัตรได้จัดทำขึ้นเอง เนื่องจากไม่ได้รับบัตรจากศูนย์คุณธรรม

1.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้การแจกแจงความถี่ และการวิเคราะห์ตารางไขว้ (cross-tabulation) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบลึก และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบจัดกลุ่มสนทนา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย หลักการในการวิเคราะห์ใช้หลักการสังเคราะห์โดยการเปรียบเทียบสาระที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้ง 10 กลุ่ม สรุปรวมส่วนที่เหมือนและวิเคราะห์นำเสนอส่วนที่ต่างกัน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองตอน ผู้วิจัยยกนำเสนอในบทที่ 4-5